

[Elgaard.]

Amerika er kommet nogen utålmodighed til orde, er forståeligt. Vi kan ikke i den anledning bebrejde Amerika noget, men vi må på den anden side ikke forsømme nogen lejlighed til at gøre det begribeligt for den store forbundsfælle på den anden side af Atlanterhavet, hvorledes de virkelige forhold ligger i Europa — og i Danmark i særdeleshed.

I betragtning af at Europa snart gennem en årrække har været — og i adskillige år ud i fremtiden vil være — afhængig af amerikansk økonomisk og finansiel hjælp, må vi i virkeligheden se med den største beundring på det politiske mådehold, der vises fra amerikansk side derigennem, at man ganske overlader det til de vesteuropæiske lande at løse spørgsmålet om deres indbyrdes forhold i det større samarbejde.

Enhvert samarbejde kræver imidlertid gensidig hensyntagen, og det ville være letsindigt af os at se bort fra de forudsætninger, hvorunder den amerikanske kongres år efter år bevilger milliarder af dollars til løsningen af de opgaver, som er fælles, men hvis byrder for den alt overvejende del falder på Amerikas skatteydere.

Der er på dette punkt sket en ændring ved den nye lov om det gensidige sikkerhedsprogram, som for kort tid siden er vedtaget af den amerikanske kongres og underskrevet af præsidenten. Blandt formålene for den amerikanske støtte til Europa nævnes her — som i de tidligere Marshalllove — opmuntringen til Europas økonomiske forening, men tillige — og dette er nyt og har tillige spillet en ikke uvæsentlig rolle for den amerikanske kongres — nævnes bestræbelserne for Europas forening i en politisk federation.

Dette skal vel ikke forstås således — og det beder jeg den højtærede minister udtale sig om —, at en egentlig europæisk overstat skal være en betingelse for den økonomiske og militære hjælp til Europa. Dette ville i hvert fald stride mod den ikke-indblanding i europæiske forhold, som hidtil har været kernen i den amerikanske støttepolitik. På den anden side er der under de sidste måneders forhandlinger fra autoritativ amerikansk side givet udtryk for en stærk interesse i at se de foreløbige enhedsbestræbelser — der i særlig grad skyldes fransk initiativ — ført ud i livet. Det er jo åbenbart på dette punkt, der er opstået visse divergenser indenfor de vesteuropæiske landes egen kreds.

I betragtning af at det jo var den tidligere britiske udenrigsminister, der tog initiativet til den europæiske økonomiske organisation, som gjorde det muligt straks at administrere

Marshallhjælpen som et fælles europæisk anliggende, og at det var den nuværende britiske premierminister, der tog det europæiske initiativ, som i første omgang førte til dannelsen af Europarådet, skulle det vel ikke være umuligt også på dette stadium af udviklingen at finde en for alle acceptabel formel for det europæiske samarbejde indenfor såvel forsvarspolitikken som den økonomiske politikens område.

Vort lands politik på disse områder må nødvendigvis som følge af vor geografiske beliggenhed ligge på linie med Englands og Norges og — i det omfang det ikke berører Atlantpagten — tillige Sveriges politik.

Under de forhandlinger, der i den senere tid har fundet sted om mere vidtgående planer for oprettelse af fælles-europæiske institutioner med overstatlig myndighed, har den britiske regering på linie med de nordiske regeringer vist en vis tilbageholdenhed. For den britiske regerings vedkommende motiveres denne tilbageholdenhed med, at en britisk deltagelse i sådanne institutioner i hvert fald ikke for tiden kan forenes med hensynet til de oversøiske lande i det britiske rige, og der henvises tillige til de særlige forbindelser mellem England og USA. Tilsvarende synspunkter kan jo ikke gøres gældende fra de nordiske landes side, men vor stilling er på den anden side særdeles velbegrunderet i vore særlige økonomiske forhold og i vor mere specielle beliggenhed i forhold til kontinentet.

Jeg må anse det for livsvigtigt under den udvikling, som vi her iagttager, at den høje regering opretholder den nøjeste føling med de andre nordiske lande og med den engelske regering, således at vi ikke på et givet tidspunkt bliver stillet overfor fuldbyrdede kendsgerninger af indgribende betydning for vor økonomiske og strategiske stilling og i realiteten vil befinde os i en isoleret stilling indenfor det samarbejde, som vor efterkrigstidspolitik er bygget op på.

Lad det være sagt endnu en gang, at denne politik som sit afgørende og eneste væsentlige formål har at bevare freden i verden og at yde vort lille bidrag hertil. Den første betingelse for fredens bevarelse er tilvejebringelsen af sikkerhed og tryghed. Dette er nu som før baggrunden for vor deltagelse i Atlantpagtorganisationen. Venstre overser ikke herved, at vi har mellemfolkelige forpligtelser, der går udover det begrænsede, omend meget afgørende formål: at sikre det regionale forsvar.

Som medlem af FN må vi naturligvis også dèr yde vort bidrag til, at denne organisations forhandlingsapparat i videst